

Memòries castristes

El dos amb timoner de Cuba a Barcelona-92. En primer terme, Roberto Ojeda (timoner) i els remers Ismael Carbonell (tombat cap enrere) i Arnaldo Rodríguez ARXIU AJUNTAMENT GIRONA.

Girar la vista enrere atorga perspectiva per analitzar esdeveniments i la vida mateixa. I ara que les medalles es guanyen a París, el cap em porta al plàcid estany de Banyoles, subseu de rem de Barcelona-92. Tant temps després, dels resultats esportius no me'n queda cap a la memòria, però entre els records que no han marxat hi ha el d'un bot cubà, el dos amb timoner, que buscant als arxius he comprovat que va ser l'únic de la seva delegació que va disputar una final A, la de les medalles, i no va quedar mal classificat (cinquè) aquell 2 d'agost, avui fa 32 anys.

El 1992 ser periodista era més agraït. Més reposat, més analític, no s'anava al segon. Si als primers GP de F-1 al Circuit de Catalunya qualsevol acreditació servia per anar a peu de pista –ara ets aturat

i, sense fer preguntes, expulsat del recinte– és fàcil entendre que Banyoles fos un paradís per apropar-se als esportistes, conèixer històries i publicar-les. La del bot cubà, però, és una història que no va ser. Un parell de dies abans de la jornada final, no sé què em va fer pensar que els remers del bot cubà més competitiu serien presa fàcil i que sentiria paraules dissidents en busca d'altaveus de llibertat. Total, a ells no els feia cas ningú. Amb les estrelles de l'esport cubà –els atletes Javier Sotomayor o Ana Fidelia Quiros, per exemple– a l'Estadi Olímpic de Montjuïc, a Banyoles Ismael Carbonell, Arnaldo Rodríguez i el timoner Roberto Ojeda mataven les hores com podien –ni mòbils ni internet– abans i després de les regates. Fidel Castro dirigia un règim escarmentat perquè amb la implosió de l'URSS encara recent, a Cuba se li estaven reduint les vies de finançament. Fugir de la gran illa del Carib no era tan fàcil, i menys si podies aportar valor al règim, com en el cas dels esportistes. A Carbonell i Rodríguez se'ls vigilava discretament –normalment un integrant del cos tècnic– i per parlar amb desconeguts havien de demanar permís. Això, havent estat Carbonell (33 anys) olímpic a Moscou-80 i múltiples vegades campió panamericà i centreamericà. Hi va haver conversa, preguntes i respostes defensives amb aire de resignació, però vaig marxar amb la cua entre les cames. En el dilema entre transformar les seves paraules en un relat fake de discrepància o ser fidel al que deien –per moments semblava sincer, d'altres, impossible– va guanyar no fer res. Perquè hi havia ben poc. Carbonell, el més veterà, em va regalar un pin de la federació cubana, que conservo i no m'ha costat gens localitzar.

32 anys donen per a molts canvis, no sempre en el bon sentit. Però hi ha indrets del planeta on el temps sembla haver-se aturat. Un d'aquests és Cuba –i un altre, Corea del Nord, que esmento perquè Arnaldo Rodríguez gaudeix de la consideració d'hoste il·lustre de la capital, Pyongyang–, on les escorrialles del castrisme i els bloquejos comercials han aprofundit en el saqueig de l'illa i l'empobriment dels cubans que no han volgut o pogut tenir l'oportunitat de buscar una vida millor. No fa l'efecte que fos el cas de Carbonell i Rodríguez. Carbonell té l'estatus de Glòria Esportiva, un valorat reconeixement oficial cubà. Es va retirar el 1999, amb 40 anys, i després va iniciar una carrera com a entrenador vinculat a la federació cubana, és a dir, a l'ombra del règim. “Als Jocs del 92 va quedar per a la història el cinquè lloc. Vam ser els primers llatins finalistes a aquell nivell”, recordava en una entrevista a un mitjà cubà fa una dècada en la qual no desaprovava l'oportunitat de professar orgull castrista: “Un any abans, en els Jocs Panamericans de l'Havana, va ser un moment inoblidable rebre de mans del comandant en cap, Fidel Castro, tres de les quatre medalles que vaig assolir. Poder-lo conèixer i estrènyer la seva mà és el record més important de la meva vida esportiva.” Fos un sentiment sincer o un agraïment degut, l'expectativa d'apropar-se a un cubà per si confessava que no pujaria a l'avió de retorn a Cuba havia estat un

error majúscul, un fiasco absolut. Arnaldo Rodríguez –el jove del dos amb timoner de Banyoles– va competir fins al preolímpic del 2000 i, a diferència de Carbonell, ha deixat poc rastre posterior a la xarxa, com si no s'hagués mogut de Cuba i no hagués fet carrera esportiva com a tècnic. El timoner Ojeda va morir l'any 2014 als 74 anys. També va exercir com a delegat del Poder Popular, l'element primigeni de l'estructura política del sistema cubà.

Publicat a:

-L'Esportiu. Nacional 02-08-2024, Pàgina 8

-L'Esportiu. Girona 02-08-2024, Pàgina 8

Font del document: <http://www.lesportiudecatalunya.cat/opinio/article/2445081-memories-castristes.html>